

Lelystad 20-09-2022

Aan: De minister voor Natuur en Stikstof mevrouw Ch. van der Wal-Zeggelink
Van: Jan Cees Vogelaar directeur stichting NewMob

Onderwerp: Stikstofbeleid,

Geachte mevrouw van der Wal-Zeggelink,

Om te beginnen willen wij u wijzen op een bijzondere tegenstelling in uw functieduiding. Minister voor Natuur, dat is te duiden en geeft aan dat u zich zal inzetten voor het ontwikkelen en behoud van de natuur in ons fraaie land. Minister voor Natuur en Stikstof is dan weer een bijzonderheid. U bent namelijk geen minister vóór stikstof maar juist een minister tegen stikstof en voor het verminderen van stikstof.

Deze voor stichting NewMob opvallende tegenstrijdigheid in uw functieduiding geeft de kern weer van het ontstaan van uw portefeuille en het Haags opportunisme over het stikstofvraagstuk.

Stichting NewMob zet zich in voor behoud van het Nederlands Natuur- en Cultuurlandschap en voor een goed beheer en behoud van de Nederlandse karakteristieke flora en fauna.

<http://newmob.nl/>

Stichting NewMob maakt zich grote zorgen over de onzorgvuldige wijze waarop door uw ministerie, zonder feitelijke onderbouwingen en feitelijke onderzoeken, aan de hand van modellen het stikstofbeleid is ontwikkeld en in wetgeving gevat.

Stichting NewMob is van mening dat alle natuur en fauna waar nodig en gewenst een afdoende en op feitelijkeheden gestoelde bescherming verdient.

Stichting NewMob is het eens met conclusie van de commissie Remkes dat niet alles overal kan.

Stichting NewMob is ook van mening dat zo ongeveer alle in Nederland niet bebouwde en niet door agrarische- of recreatieve activiteiten gebruikte oppervlakte geen natuur is te noemen maar de titel van groene- of blauwe gebruiksruimte dient te dragen. Immers voor al deze gebieden zijn uitgebreide visies beschreven en is het gebruik en beheer omschreven.

Natuur

Heide is een cultuurlandschap en geen natuur.

Dennenbossen in Nederland zijn cultuur en geen natuurbossen.

De door TBO's beheerde terreinen zijn geen natuur maar beheerde oppervlakten cultuurgroen.

De door TBO's beheerde oppervlakte is sinds 1950 meer dan verdubbeld.

De stikstof emissie en de verzurende emissies zijn in diezelfde periode fors afgenomen.

Ook de verzuring en vermisting van de bodem is in die periode significant gedaald.

(<https://www.rivm.nl/trendmeetnet-verzuring>)

Toch is het credo dat het slecht gaat met de natuur en dat stikstof de hoofdschuldige is.

Beoordeling werkzaamheden TBO's

Stichting NewMob verzoekt u vriendelijk doch dringend om het door TBO's uitgevoerde beheer te laten beoordelen door een onafhankelijke onderzoeks partij waarbij er geen huidige- en/of vroegere connecties zijn met de huidige TBO's.

Immers, als het slecht gaat met de "natuur" terwijl een aantal belangrijke drukfactoren sterk zijn afgenomen en de beheerde oppervlakte zelfs meer dan verdubbeld is, dan is het heel goed denkbaar dat er andere redenen zijn dan stikstof waarom de "natuur" onder druk staat.

Stikstof hoopt niet op in de bodem

U geeft zelf keer op keer aan dat er voldoende bekend is over stikstof en de effecten van stikstof op de natuur om voortvarend aan de slag te gaan om de stikstofemissie vanuit met name de landbouw fors te reduceren.

U heeft diverse keren in debatten in de Tweede Kamer en in interviews aangegeven dat stikstof zich ophoopt in de bodem.

Deze laatste stelling is echter onjuist; de stikstof in de bodem en het bovenste grondwater heeft de afgelopen dertig jaar een significante daling laten zien blijkens het Trendmeetnet Verzuring en vermisting dat dit vanaf 1986 tot 2014 op 150 plaatsen jaarlijks onderzocht.

(<https://www.rivm.nl/trendmeetnet-verzuring>)

Herstart Trendmeetnet verzuring/vermisting

Wij verzoeken u om binnen twee maanden na heden op de toenmalige locaties het toen uitgevoerde onderzoek te hervatten voor een periode van 10 jaar, om de effecten van het stikstofbeleid van de afgelopen 8 jaar te meten en de effecten van het huidige en komende beleid in beeld te brengen.

Het moet mogelijk zijn om de herstart van het onderzoek binnen zes maanden te effectueren waardoor er via metingen een daadwerkelijk inzicht komt in hoeverre stikstof en andere verzurende en vermistende stoffen een mogelijk probleem vormen. Indien de metingen dit aantonen zijn er effectieve maatregelen te nemen bijvoorbeeld bij een laag calciumgehalte kan men dat aanvullen door bekalken.

KDW en Aerius voldoen niet aan gewenste nauwkeurigheid Wnb

In de door u ingestelde stikstofwetgeving staan, naast herstelwerkzaamheden, twee instrumenten centraal om het beleid te effectueren.

Deze twee instrumenten zijn de Kritische Depositie Waarden (KDW) en het rekenmodel Aerius.

De KDW en de wel of niet met Aerius berekende stikstofdepositie vormen geen enkele garantie op een voldoende staat van instandhouding zoals vereist door de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Er zijn volop gebieden waar de KDW worden overschreden en uit monitoring blijkt dat de natuur in prima staat van instandhouding verkeerd en anderzijds zijn er ook situaties waar de KDW niet of nauwelijks worden overschreden en de instandhouding achteruitgaat.

De KDW en de bepaling van de KDW is geen exacte wetenschap maar omgeven door veel onzekerheden. Wij verzoeken u dan ook om de aan de KDW gekoppelde stikstofdoelen uit de Wet natuurbescherming te schrappen.

Datzelfde is het geval met de toepassing van het rekenmodel Aerius.

Dit rekenmodel is nooit door daadwerkelijke volledige depositiemetingen gevalideerd. Dat is ook terug te vinden in de stukken bijgevoegd bij het WOB besluit van 28 maart 2022 van VWS inzake de validatie van het OPS kenmerk 2022.001 3339698-1026533-WJZ

De gezwemde validatie met LML door luchtconcentraties hebben geen enkele relatie met de daadwerkelijke stikstofdepositie.

Ook de zogenaamde Cotag installaties die de “droge” stikstofdepositie in beeld moeten brengen is allesbehalve daadwerkelijk het meten van depositie maar, net als de eerdere Rivm beweringen over ammoniak uit zee, een theoretische exercitie om op basis van luchtconcentraties op verschillende hoogtes trachten te meten met een onnauwkeurige meetmethode.

Zowel de KDW als Aerius zijn uitermate onzeker in hun bepalingen en effecten. Aerius kent onnauwkeurigheden die lokaal kunnen oplopen tot bijna 100%.

In een brief aan de Tweede Kamer op 12 september jongstleden van de hand van uw collegaminister Schouten staat te lezen;

“De afdeling geeft aan dat daarmee, voor de twee stalsystemen die ter discussie stonden, niet met de op grond van de Wnb vereiste zekerheid de emissie berekend kan worden. Daardoor kunnen ook de effecten op natuurgebieden niet met de vereiste zekerheid worden beoordeeld. Zolang de onzekerheid over de emissie van deze stalsystemen blijft bestaan kunnen de betreffende Rav-factoren niet worden gebruikt bij het verlenen van een Wnb-vergunning.”

Blijkens het schrijven van minister Schouten aan de Tweede Kamer vereist de Wnb een zekere nauwkeurigheid inzake het vaststellen van emissie en de effecten op de natuur. Tegelijkertijd wordt er gestuurd op het reduceren van stikstofemissies vanuit met name de landbouw, terwijl onzeker is wat de effecten hiervan op de natuur zijn. Hierover is in een Kamerbrief van minister Schouten van 6 september 2021 het volgende te lezen.

“De afstand tot waar de stikstofuitstoot leidt tot een meetbare stikstofdepositie is van dicht bij de bron tot maximaal ongeveer een kilometer.”

Uit verschillende onderzoeken blijkt overigens een nog kortere afstand. Hoe verzekert u, gelet hierop, dat met het huidige stikstofbeleid – waarin wordt ingezet op het reduceren van stikstofemissies in met name de landbouw – de stikstofdoelen in de Wet natuurbescherming worden gehaald en de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden worden bereikt? Die zekerheid is er, gelet op de Kamerbrief en de verschillende onderzoeken, niet voor de beoogde daling van stikstofemissies (op een afstand groter dan enkele honderden meters tot maximaal 1 km van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden).

Stop met KDW en Aerius; ze geven niet de voor de Wnb vereiste zekerheid. Natuur en ondernemers zijn niet gebaat bij de onzekerheden in Aerius

Het rekenmodel Aerius kan deze vereiste zekerheden geenszins bieden inzake vergunningverlening voor bouwactiviteiten, ontwikkeling veehouderijbedrijven en industrie, luchthavens en aanleg infrastructuur. Ook bieden het gebruik van KDW in combinatie met Aerius geen zekerheid bij het legaliseren van de zogenaamde Pas melder.

Reden hiervoor is dat met name Aerius in haar werking dermate grote en in aantal veel onzekerheden kent die niet de in de Wnb vereiste zekerheden kunnen geven op het mogelijk

voorkomen van negatieve effecten van deze activiteiten op de kwaliteit van de instandhouding van stikstofgevoelige natuur.

Kortom berekeningen met Aerius geven onvoldoende zekerheid over de mate van wel of geen mogelijke negatieve effecten op stikstofgevoelige natuur van de in de Aerius berekeningen betrokken activiteiten .

De natuur en de betrokken ondernemers zijn hiermee beiden niet gebaat.

Wij verzoeken u dan ook vriendelijk doch dringend om niet Aerius maar een beoordelingssystematiek voor de effecten van een te verlenen vergunning te gaan hanteren die voldoet aan de vereiste zekerheden die ook worden verwacht bij de beoordeling van emissiearme stallen.

Aerius voldoet niet voor vergunningverlening.

Wij verzoeken u om de binnen twee weken na dit schrijven de KDW en Aerius niet meer te gebruiken bij vergunningverlening en over te gaan op een systematiek van daadwerkelijke beoordeling van de natuur en het daadwerkelijk meten van stikstofdepositie in natuurgebieden in combinatie met analyseren van bodemonsters en monsters van het bovenste grondwater naar verzurende en vermestende stoffen.

Ontwikkeling areaal brandnetels en braamstruiken

Het stikstofbeleid zoals het nu is opgezet gaat uit van de theorie dat stikstof zeer schadelijk is voor de natuur.

Zelf heeft u een aantal keren aangegeven dat dit voor iedereen waarneembaar is vanwege het voorkomen van brandnetels en bramen langs fietspaden.

Wij verzoeken u om ons binnen twee weken te voorzien van de wetenschappelijke onderzoeken of monitoringsgegevens over de oppervlakten braamstruiken en brandnetels en hun verloop van de afgelopen 30 jaar.

“Het gaat slecht met de natuur” wordt vaak gezegd en geschreven.

U stelt met enige regelmaat dat het slecht gaat met de natuur vanwege stikstof.

De monitoring van de bossen zegt iets anders namelijk dat het best goed gaat met de bossen.

<https://www.wur.nl/nl/show/hoe-gaat-het-met-het-nederlandse-bos.htm>

Afname stikstof kent mogelijk ook risico voor niet stikstofgevoelige natuur.

Inmiddels zijn er diverse internationale onderzoeken (1) die aantonen dat een afname van stikstof in de leefomgeving kan leiden tot een afname van voor insecten beschikbare flora en fauna biomassa en daarmee een afname van beschikbaar voedsel voor vogels.

Dit is strijdig met de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Er zijn grote onzekerheden over de daadwerkelijke stikstof depositie. Met name met betrekking tot het voorkomen en de omvang van de droge depositie, zijn geen meetdata van de diverse natuurgebieden bekend.

Dit dient door daadwerkelijke depositiemetingen met herkomst typering in beeld te worden gebracht. Iets wat momenteel door het Institute for Biodiversity and Ecosystem Dynamics van de Universiteit van Amsterdam kan worden gedaan.

Stikstofbeleid on hold

Stichting NewMob verzoekt u om binnen 14 dagen het huidige stikstofbeleid on hold te zetten tot door middel van wetenschappelijk onderzoek en door daadwerkelijke depositie metingen is bepaald hoeveel droge- en natte depositie er werkelijk is en wetenschappelijk middels onderzoek met de in de Wnb vereiste zekerheid is vastgesteld dat er geen mogelijke negatieve effecten kunnen zijn op de niet stikstofgevoelige flora en fauna.

Verzoeken Stichting NewMob

Samengevat verzoeken wij u:

- Door een onafhankelijke derde partij (bv Rekenkamer) de TBO's te laten beoordelen op de effectiviteit en kwaliteit van het beheer van de door hen beheerde terreinen en wateren.
- Om het onderzoek Trendmeetnet verzuring/vermesting te laten herstarten door Wur en Rivm met dit meetnet op de toenmalige 150 meetlocaties (1986/2014) met uitbreiding naar alle N2000 gebieden.
- Stop toepassing van KDW en Aerius in het kader van vergunningverlening; ze benaderen niet de door de Wnb gewenste zekerheid waardoor het onzeker is of een vergunning afgegeven op basis van KDW en berekeningen vanuit Aerius mogelijk negatieve effecten kan hebben op de instandhouding van de natuur.
- Wij verzoeken u om wetenschappelijke onderbouwing over de aanwezigheid van en de trend over de afgelopen dertig jaar van brandnetels en braamstruiken en de mogelijke oorzaken van die trends.
- Wij verzoeken u het "on hold" zetten van het stikstofbeleid, tot het moment dat wetenschappelijk is aangetoond dat dit beleid geen mogelijk negatieve effecten heeft op de niet stikstofgevoelige habitats en de daar voorkomende flora en fauna, in het bijzonder de insecten en vogelsoorten.

Bodems, of het nu de bodems van bossen, heide, moerassen, veengraslanden of akkerland zijn, zijn complexe ecosystemen die wij nog maar nauwelijks doorgronden. Er is meer dat we niet weten dan dat wat we wel weten van het bodemleven, de aanwezige en beschikbare voedingstoffen van de diverse bodems en welke interactie er is met de planten die in die bodems wortelen.

Wij begonnen dit schrijven met een verwijzing naar uw functie van minister **voor** Natuur en Stikstof en dat u tot nu toe vooral toont een minister tegen stikstof te zijn.

Zorgvuldigheid in het beleid wat betrekking heeft op kwetsbare ecosystemen is een eerste vereiste.

Vandaar dat wij de wens uitspreken dat u zich, in plaats van een minister die tegen stikstof is, gaat ontwikkelen naar een minister die iets minder doldriest te werk gaat maar zorgvuldig eerst alle facetten van de kwetsbare ecosystemen in beeld brengt voordat er zeer ingrijpend beleid wordt ontwikkeld waarvan we mogelijk later heel veel spijt krijgen.

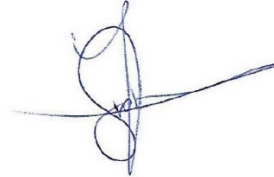
Wij verzoeken u vriendelijk om ons schrijven binnen 14 dagen te beantwoorden.

In afwachting van uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Jan Cees Vogelaar
Directeur Stichting NewMob

Mede ondertekend door John Spithoven
Voorzitter Stichting Stikstof Claim

(1)

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320722002233>

<https://www.researchgate.net/publication/359982797> Evidence causes and consequences of declining nitrogen availability in terrestrial ecosystems

<https://www.researchgate.net/publication/360166661> Will The Grass Be Greener On The Other Side Of Climate Change